

Natuurtoets Herontwikkeling Torenstraat 86, Wildervank

*Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)
en het Natuurnetwerk Nederland (NNN)*

Omgevingsvergunningen

Wijzigingsplannen

Uw specialist in Bestemmingsplannen

Rood voor Rood - Ruimte voor Ruimte

Ruimtelijk advies

NATUURTOETS

HERONTWIKKELING TORENSTRAAT 86, WILDERVANK

Auteur: Q. Vos
Veldwerk uitgevoerd door: Q. Vos, T. Dalderup
Gecontroleerd door: T. Dalderup, S. van Staa
Opdrachtgever: Gemeente Veendam
Status: Definitief
Datum: 1 juli 2022
Projectnummer: 2022-237

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING.....	3
1.1	AANLEIDING	3
1.2	DOELSTELLING	3
HOOFDSTUK 2	PLANGEBIED.....	4
2.1	LIGGING	4
2.2	IMPRESSIE EN BEGRENZING	4
2.3	VOORGENOMEN INGREPEN.....	6
2.4	VASTSTELLEN VAN HET ONDERZOEKSGBIED	7
HOOFDSTUK 3	WETTELIJK KADER	8
3.1	WET NATUURBESCHERMING	8
3.2	WET RUIMTELIJKE ORDENING: NATUURNETWERK NEDERLAND	9
HOOFDSTUK 4	WERKWIJZE	10
4.1	WET NATUURBESCHERMING.....	10
4.2	WET RUIMTELIJKE ORDENING: NATUURNETWERK NEDERLAND	11
HOOFDSTUK 5	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	12
5.1	NATURA 2000	12
5.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	13
HOOFDSTUK 6	RESULTATEN SOORTENBESCHERMING.....	14
6.1	VOGELS	14
6.2	GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	16
6.3	VLEERMUIZEN	17
6.4	AMFIBIEËN.....	19
6.5	REPTIELEN	20
6.6	OVERIGE SOORTEN	20
6.7	SAMENVATTENDE TABEL.....	21
HOOFDSTUK 7	CONCLUSIE EN ADVIES.....	22
BIJLAGEN	24
BIJLAGE 1	GERAADPLEEGDE BRONNEN	25
BIJLAGE 2	TOELICHTING OP WETTELIJKE KADERS	26
BIJLAGE 3	VRIJGESTELDE SOORTEN PER PROVINCIE	29
BIJLAGE 4	NATUURKALENDER.....	30

Hoofdstuk 1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor de herontwikkeling van het perceel gelegen aan de Torenstraat 86, te Wildervank. De initiatiefnemer heeft voornemens om het aanwezige schoolgebouw te slopen en één nieuwe woonkavel en nieuwe parkeergelegenheid te realiseren.

Omdat overtreding van de wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden op voorhand niet uitgesloten kan worden, is BJZ.nu gevraagd om een natuurwaardenonderzoek uit te voeren. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

1.2 Doelstelling

In het voorliggende rapport worden mogelijke effecten van het project op de natuur in kaart gebracht en getoetst aan de kaders van de Wnb (Soortbescherming, Gebiedsbescherming en bescherming van Houtopstanden) en de provinciale verordening voor het onderdeel betreffende het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties in beeld gebracht. De resultaten hebben in principe een geldigheid van drie jaar. Wijzigingen in het project of wezenlijke veranderingen binnen het onderzoeksgebied kunnen invloed hebben op de beoordeelde effecten. In dat geval dient een nieuwe beoordeling plaats te vinden.

De onderzoeksvragen voor deze natuurtoets zijn:

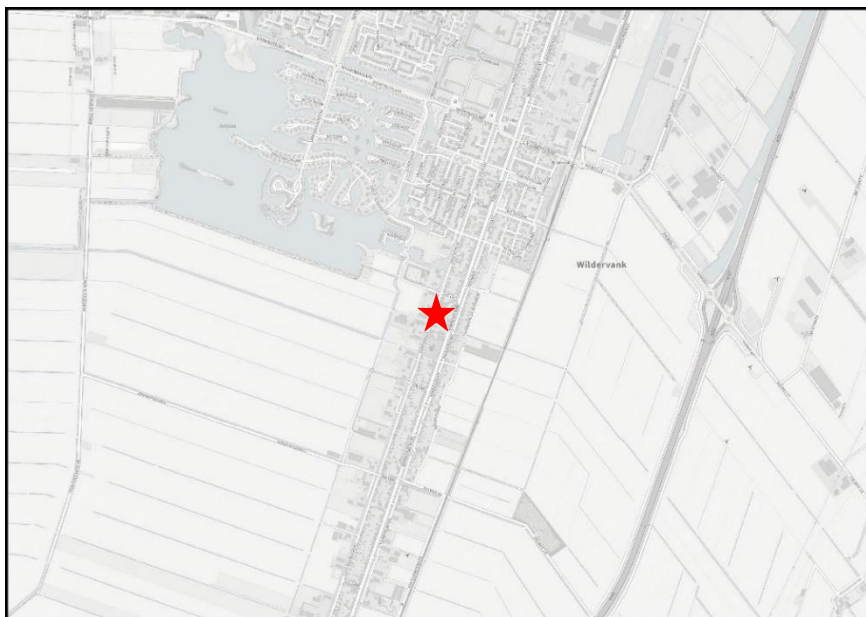
- Welke beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies kunnen voorkomen binnen (de invloedssfeer van) het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen vanuit het voornemen op deze gebieden, soorten en houtopstanden worden verwacht of niet worden uitgesloten?
- Zijn er voorzorgsmaatregelen te treffen om deze effecten te voorkomen?
- Is er nader onderzoek nodig om effecten op beschermde gebieden te bepalen en/of om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten?

Hoofdstuk 2

PLANGEBIED

2.1 Ligging

Het plangebied (Figuur 2.1) bevindt zich aan de Torenstraat 86, in Wildervank. Dit ligt in de gemeente Veendam, 30 km ten zuidoosten van de stad Groningen. De locatie wordt door twee kanalen omgeven met een rijbaan ertussen, aan de westkant door kanaal Westerdiep en aan de oostkant door kanaal Oosterdiep. Ten noorden en zuiden van het plangebied bevindt zich een woonwijk bestaande uit vrijstaande woningen. Ook bevindt zich aan de noordkant een kerk.

Figuur 2.1: Ligging van het plangebied (Bron: PDOK).

2.2 Impressie en begrenzing

Het plangebied (Figuur 2.2) bevindt zich binnen de bebouwde kom van Wildervank, bestaande uit een oude basisschool en een schoolplein met een speeltoestel.

Figuur 2.2: Impressie van het plangebied (Bron: PDOK).

De basisschool bestaat uit een verdieping op de begane grond. De buitenmuren zijn gemaakt van beton en gedeeltelijk bekleed met trespa beplating. Verder bestaat het uit een plat dak met een aluminium daklijst. Het plangebied wordt in het zuidoosten begrenst door een rij bomen, en in het zuidwesten staan twee bomen op het schoolplein. Verder is het plangebied voornamelijk erfverharding met enkele struiken. Het terrein wordt begrensd door een woonhuis (nr.84) direct aan het plangebied, een kerk, een parkeerplaats en vrijstaande woningen. De erfgrans wordt gevormd door struiken aan de zijde met perceel nr. 84 evenals de zuidoostzijde van het schoolgebouw. Zie Figuur 2.3 – 2.10 voor een impressie van het plangebied.

Figuur 2.3 (links): Impressie van de linkerzijde van het schoolgebouw (gezien vanaf zuidelijke richting) ; Figuur 2.4 (rechts): Impressie van de rechterzijde van het schoolgebouw (gezien vanaf zuidelijke richting).

Figuur 2.5 (links): Aanzicht vanaf de oostzijde, verhard schoolplein met onkruid en een grote Amerikaanse eik en een kleinere boom; Figuur 2.6 (rechts): Aanzicht vanaf de westzijde, andere deel van het schoolplein met onkruid.

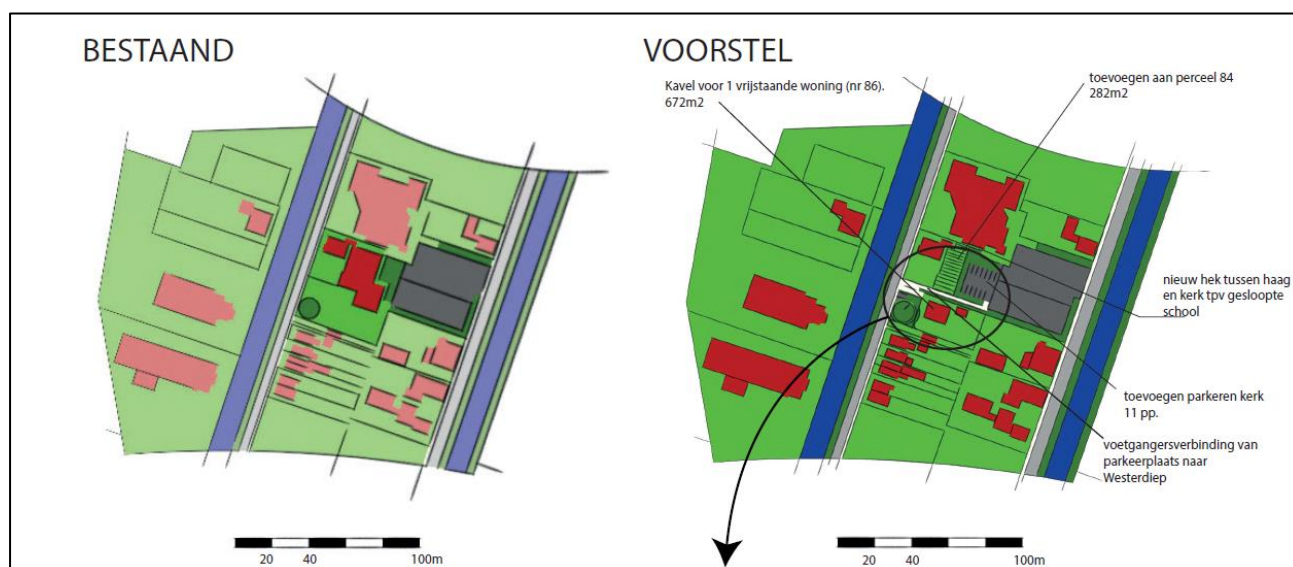
Figuur 2.7 (links): Aanzicht van de oostkant van het schoolgebouw; Figuur 2.8 (rechts): Aanzicht van de westkant van het schoolgebouw.

Figuur 2.9 (links): Het woonhuis nr. 84 aan de westzijde van het plangebied, die zich naast het schoolgebouw; Figuur 2.10 (rechts): Aanzicht van de tuin van nr. 84.

2.3 Voorgenomen ingrepen

Het voornemen ziet toe de basisschool te slopen en deze kavel te herverdelen over drie kavels, waaronder één nieuwe woonkavel. Daarnaast wordt het parkeerterrein van de kerk aan de Oosterdiepzijde vergroot en wordt er een deel van het perceel toegevoegd aan de tuin van nr. 84. Tevens wordt er een voetgangersverbinding aangelegd en worden er hagen aangebracht als afscheidingen. Figuur 2.11 weergeeft een impressie van de bestaande en gewenste situatie.

Figuur 2.11: Verbeelding van de bestaande en gewenste situatie.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Verwijderen beplanting;
- Slopen bebouwing;
- Uitvoeren grondverzet;
- Bouwen bebouwing;
- Aanleggen inrit;
- Aanleggen erfverharding;
- Aanleggen erfbeplanting.

Voorgenoemde ingrepen zijn onder te verdelen in tijdelijke en permanente effecten. Tijdelijke effecten treden alleen op tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Permanente effecten kunnen een gevolg zijn van de activiteiten zelf alsmede de resultaten hiervan.

2.3.1 Tijdelijke effecten

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden.

2.3.2 Permanente effecten

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten.

2.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Naast een tijdelijk effect in het plangebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het plangebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Bij het bepalen van de invloedssfeer wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals sloop- en bouwwerkzaamheden.

Het plangebied grenst aan een kerk en een woning. Tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden zal er sprake zijn van geluid en optische verstoringen naast het plangebied. Het is niet aannemelijk dat beschermde waarden nabij het plangebied negatief beïnvloed worden door uitvoering van de voorgenomen activiteiten als de maatregelen worden nagestreefd. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het plangebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties. De fysieke werkzaamheden hebben een minimale invloedssfeer, daarom wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

Hoofdstuk 3 WETTELIJK KADER

Het wettelijk kader weergeeft de diverse kaders waaraan het initiatief getoetst wordt.

3.1 Wet natuurbescherming

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al geruime tijd achteruit. In verband met het grensoverschrijdende karakter van de natuur is het van belang om de bescherming van deze soortenrijkdom op Europees niveau aan te pakken. Zo wordt voorkomen dat de natuur in nationaal en internationaal verband eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn, welke in 2017 zijn samengevoegd onder één wet, de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

3.1.1 Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

3.1.2 Soortenbescherming

In de Wnb is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wnb worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;

- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wnb. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb een ontheffing te worden aangevraagd. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Wet ruimtelijke ordening: Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Groningen zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie.

Hoofdstuk 4 WERKWIJZE

In dit hoofdstuk worden de wettelijk vastgelegde beoordelingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.1 Wet Natuurbescherming

4.1.1 Natura 2000

Voor de oriëntatie in het kader van de Gebiedsbescherming is bekeken of nabij gelegen Natura 2000-gebieden mogelijk significante directe en indirecte effecten ondervinden van de beoogde ingrepen. Het plangebied ligt op minimaal 10,6 km afstand van Natura 2000-gebied.

Gezien de afstand tussen het plangebied en het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied en de grootte van de ingreep is het uitvoeren van een voortoets niet noodzakelijk, aangezien ingrijpende negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten zijn.

4.1.2 Soortenbescherming

In de Wnb is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Voor de totstandkoming van het advies betreffende dit onderzoek zijn de volgende stappen gezet:

1. Bureaustudie;
2. Veldbezoek;
3. Concluderende analyse.

Bureaustudie

De bureaustudie bestaat uit het bestuderen van (de geschiedenis van) het plangebied, bronnenonderzoek en een analyse van de flora- en faunagegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Voor verdere verkenning in het kader van de Soortenbescherming is een analyse van de bestaande flora- en faunagegevens uitgevoerd. Hierbij zijn de gegevens van beschermde soorten in een straal van 500 meter rondom het plangebied van de laatste 5 jaar opgevraagd in de NDFF.

Het plangebied bestaat uit bebouwing en een betegeld schoolplein. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied mogelijk tot functioneel leefgebied van diersoorten uit onderstaande soortgroepen:

- Vogels;
- Vleermuizen;
- Grondgebonden zoogdieren;
- Amfibieën.

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft een verkennend karakter en kan daarom niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie. Het verkennend onderzoek naar het voorkomen van beschermde flora en fauna op locatie is op 1 juni 2022 bezocht door Q. Vos en T. Dalderup, tussen 09:00 – 10:00 uur. Het plangebied is visueel en auditief onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Hierbij is gebruik gemaakt van een verrekijker (Eden HD 8x42) en een zaklamp. Tijdens het veldbezoek was er een lichte regenbui en volledige bewolking. Het was 11 graden Celsius en windkracht 2. Verder is het plangebied te voet onderzocht en is er bewijslast verzameld met fotomateriaal.

Gedurende het veldbezoek is het volgende onderzocht:

- Houtopstanden en struweel;
- Bestaande bebouwing en potentiële rust- en verblijfsplaatsen;
- (Mogelijke voortplantings) Wateren;
- Sporen in de vorm van holen en nesten;
- Sporen in de vorm van pootafdrukken, graaf-, krab- en bijtsporen;
- Sporen in de vorm van fecaliën, veren/haren en prooiresten;
- Overige indicaties die wijzen op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Analyse en conclusie

Aan de hand van de verzamelde verspreidingsgegevens en de resultaten van het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt habitat aanwezig is in en/of rondom het plangebied. De beoogde ingrepen zijn beoordeeld in relatie tot de biotoopeisen van de beschermde soorten uit het plangebied. Bij voldoende zekerheid over het al dan niet voorkomen van beschermde soorten, zijn mogelijke (negatieve) effecten bepaald. Ten slotte is beoordeeld of wettelijke consequenties aan de orde zijn.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectenanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de beoogde werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

4.1.3 Houtopstanden

Omdat het plangebied binnen de bebouwde kom van Veendam ligt, vallen de te kappen bomen niet onder de Houtopstanden. Hierdoor is geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen als weergegeven in H4 van de Wnb. Om deze reden worden Houtopstanden ook niet verder behandeld in voorliggende rapportage.

4.2 Wet ruimtelijke ordening: Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verankerd. Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het NNN. Ter beoordeling van de voorgenomen activiteiten in relatie tot de NNN is gekeken naar de nabijheid van NNN en de eventuele (negatieve) effecten op de aanwezige natuurwaarden.

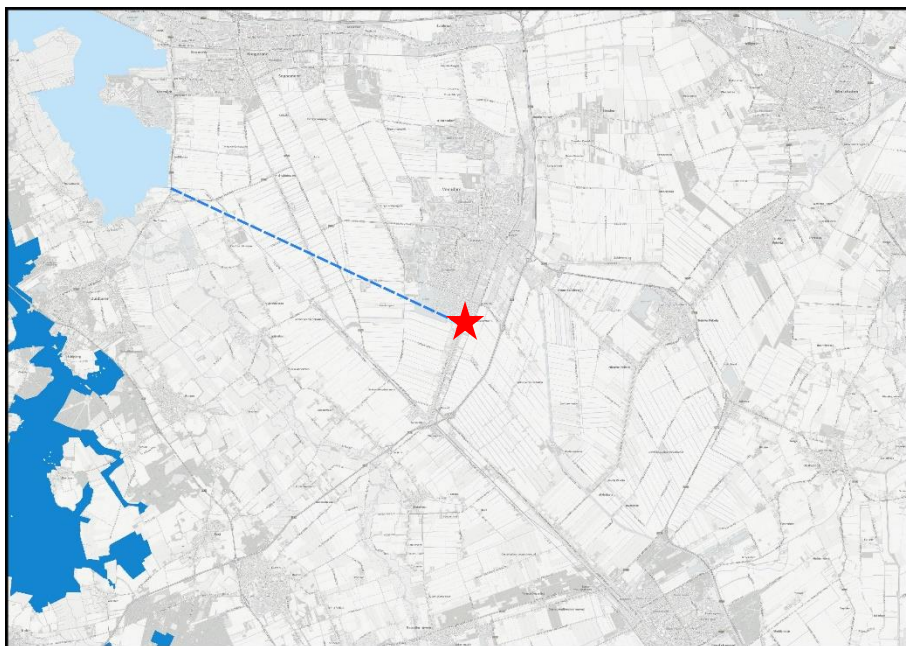
Hoofdstuk 5 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

5.1 Natura 2000

5.1.1 Ligging t.o.v. het plangebied

Het plangebied ligt op minimaal 10,6 km afstand van het meest nabijgelegen N2000-gebied, Zuidlaardermeergebied (Figuur 5.1). Een natuurlijk meer aangewezen als Vogelrichtlijn gebied.

Figuur 5.1: Ligging van Natura 2000 in de omgeving van het plangebied (rode ster). Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de blauwe kleur op de kaart aangeduid. De minimale afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied bedraagt 10,6 km (Bron: PDOK).

5.1.2 Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Van verstoringseffecten, zoals geluid, optische verstoring of licht is derhalve geen sprake. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied, wordt een negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht. Dat houdt in dat stikstofemissie welke ontstaat tijdens de ontwikkelfase, niet beoordeeld hoeft te worden op mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebied. Wel dient de gebruiksfase beoordeeld te worden. Deze regeling staat op moment van schrijven onder druk. In geval van uitloop van de procedure kan het mogelijk zijn dat stikstofemissie gedurende de ontwikkelfase toch beoordeeld dient te worden.

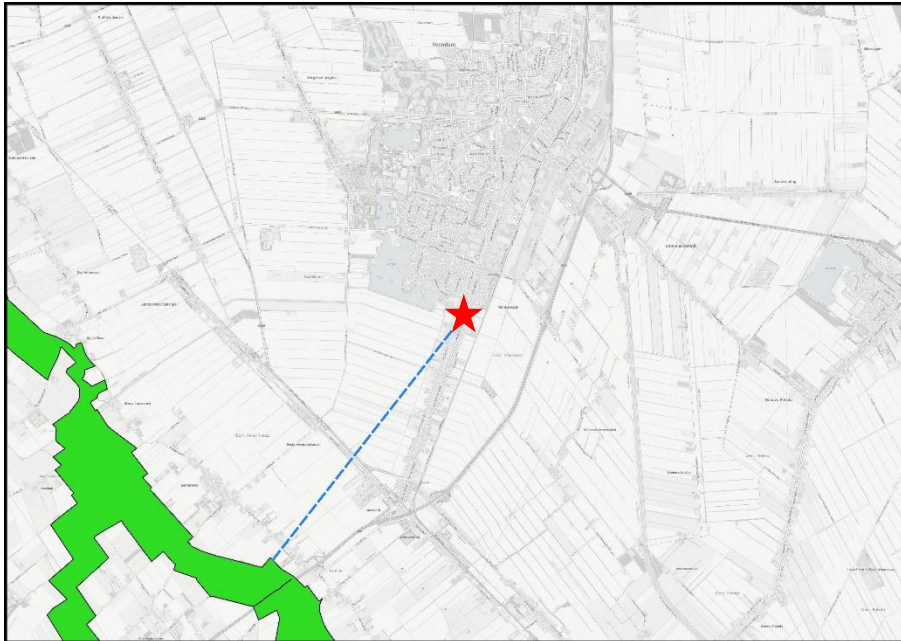
Beoordeling stikstof (nieuwe gebruiksfase)

Het is aannemelijk dat de voorgenomen ingrepen voor een afname van verkeersbewegingen zal zorgen ten opzichte van de huidige situatie. Echter, gezien de afstand van het plangebied naar het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en de schaal van de beoogde ingrepen, is het onwaarschijnlijk dat er een significant effect ten gevolge van de ingreep en de gebruiksfase plaats zal vinden.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

5.2.1 Ligging t.o.v. het plangebied

Het plangebied ligt op minimaal 4,9 km afstand van gronden die tot NNN behoren. Het plangebied ligt daarmee buiten de begrenzing van het NNN. In Figuur 5.2 wordt de ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Figuur 5.2: Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied (rode ster). Gronden die tot NNN behoren worden met de groene kleur op de kaart aangeduid. De minimale afstand tussen het plangebied en gronden die tot NNN behoren bedraagt 4,9 km (Bron: PDOK).

5.2.2 Beschermingsregime

De bescherming van het NNN kent geen externe werking. Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

Hoofdstuk 6

RESULTATEN SOORTENBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en de bijhorende wettelijke consequenties van de voorgenomen ingrepen.

6.1 Vogels

Hieronder vallen alle in het wilde levende vogels. Onder deze algemene vogelsoorten zijn er soorten met een jaarrond beschermd nest. Deze soorten zijn per provincie vastgesteld en worden voortdurend aangepast gekeken naar de staat van instandhouding.

De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met een jaarrond beschermd nest, maar erkent de lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen. Hiervoor is gekeken naar de indicatieve lijst van het RVO. Deze lijsten onderscheiden 5 categorieën jaarrond beschermde nesten.

De nesten van categorie 1 – 4 van jaarrond beschermde vogels zijn om verschillende redenen jaarrond beschermd, namelijk;

- Omdat zij gebruik maken van het nest buiten het broedseizoen;
- Omdat het honkvaste broeders zijn met hoge eisen voor hun omgeving;
- Omdat zij niet of nauwelijks in staat zijn een eigen nest te bouwen.

Ook buiten het broedseizoen zijn deze nestlocaties en het bijbehorende essentiële leefgebied beschermd. Dit houdt in dat deze niet mogen worden beschadigd, vernield, weggenomen of op een andere wijze minder geschikt of ongeschikt worden gemaakt.

Voor categorie 5 geldt dat de jaarrond beschermde soorten over voldoende flexibiliteit beschikken om elders te vestigen als de broedplaats verloren is gegaan. Om deze reden zijn deze nesten niet buiten het broedseizoen beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

6.1.1 Jaarrond beschermde nesten

In de NDFF-analyse zijn de afgelopen 5 jaar geen jaarrond beschermde nesten vastgesteld in en in ruime omgeving van het plangebied, maar wel enkele soorten waargenomen, waaronder de gierzwaluw, huismus, ooievaar en de roek.

De voormalige basisschool is ongeschikt als potentieel nestgebied voor jaarrond beschermde nestsoorten als huismus en gierzwaluw. Voor deze soorten is een gebouw alleen toegankelijk voor een vaste rust- of verblijfplaats als deze zijn voorzien van holten en kieren, zoals ruimten onder dakpannen. Het dak daarentegen is voorzien van een plat dak met een aluminium daktrim wat het ontoegankelijk maakt voor nestgelegenheid voor de huismus en gierzwaluw.

Daarentegen, staat er naast het schoolgebouw een vrijstaande woning (nr. 84) en een kerk. Zowel de woning als de kerk zijn, vanwege het pannendak, geschikt voor een potentiële verblijfplaats voor huismussen en gierzwaluwen. Daarnaast zijn er zowel huismussen als gierzwaluwen in het plangebied waargenomen. De gierzwaluwen zijn alleen vliegend geobserveerd, echter valt het niet uit te sluiten of ze een nest bezitten onder de pannendaken van de woning en kerk. De huismussen zijn waargenomen onder de dakpannen aan de voorzijde van de woning (Figuur 6.1). Ook hier kan niks worden uitgesloten.

Verder zijn er in en rond het plangebied geen opvallende (takken)nesten, sporen of nestindicerende waarnemingen van andere koloniebroeders, roofvogels of uilen waargenomen.

Figuur 6.1: Huismus op dakrand van woning nr.84.

6.1.2 Wettelijke consequenties

Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen ingrepen tijdens het broedseizoen wordt er mogelijk een bezet vogelnest van de huismus en/of gierzwaluw binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verstoord. Voor inheemse vogelsoorten als de huismus en gierzwaluw met een jaarrond beschermd nest geldt zowel in als buiten het broedseizoen een verbod op het beschadigen of verstoren van de soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen. Het zijn zeer honkvaste broeders en stellen daarbij hoge eisen aan hun nestplaats (Wnb, art. 3.1: categorie 2 jaarrond beschermde nesten).

Desondanks is aanvullend onderzoek uit te sluiten mits voorgenomen activiteiten plaatsvinden van augustus t/m februari. Dit valt buiten de maanden van het broedseizoen van maart t/m juli.

De gierzwaluw is een lange-afstandstrekker en bevindt zich tussen augustus en half april in Afrika waardoor deze geen effect zal ondervinden als de werkzaamheden plaatsvinden van augustus t/m februari.

De huismus is een standvogel die matig verstoringsgevoelig is. Ze blijven vaak in de winterperiode ook gebruik maken van hun nest als rustplaats. Echter, zullen ze vooral gebruik maken van de struiken of gevelbegroeiingen als rustplekken. Hierdoor is er een netwerk van rustplaatsen in de winter beschikbaar die zich enkele honderden meters van het nest kunnen bevinden. Ook zijn deze zijn volop in de omgeving aanwezig. Dit netwerk aan rustplaatsen biedt vele uitwijkmogelijkheden waardoor in dit geval de directe functionaliteit van het nest niet verstoord, aangetast of vernield wordt.

Indien de voorgenomen activiteiten wel uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen, dient er nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten. De afname in de functionaliteit van het nest, het broedsucces en negatief effect op de staat van instandhouding is tijdens het broedseizoen is niet uit te sluiten.

6.1.3 Categorie 5 beschermde nesten

Het plangebied behoort mogelijk tot functioneel leefgebied voor algemene vogelsoorten als de boomkruiper, ekster, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, spreeuw en de zwarte kraai.

Echter zijn er geen nesten aangetroffen in de vegetatie en de bebouwing binnen het plangebied. Het valt echter niet uit te sluiten dat diverse vogelsoorten tijdens het broedseizoen een nest bezetten in het plangebied.

6.1.4 Wettelijke consequenties

De nesten en rustplaatsen van categorie 5 jaarrond beschermde nesten zijn alleen beschermd tijdens het broedseizoen, omdat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om elders te vestigen als de broedplaats verloren is gegaan. Als de werkzaamheden plaatsvinden van augustus t/m februari, is aanvullende onderzoek naar vogels uit te sluiten. Dit valt buiten de maanden van het broedseizoen van maart t/m juli.

6.1.5 Algemene vogelsoorten

Een groot aantal broedvogels komt voor binnen de omgeving, waaronder broedvogels als de merel, winterkoning en heggenmus. Deze soorten voornamelijk struiken als nestgelegenheid.

Gedurende het veldbezoek zijn er geen nesten aangetroffen van algemene vogelsoorten in of in directe omgeving van het plangebied. Echter, is aangrenzend aan het plangebied struweel aanwezig die kunnen dienen als geschikte verblijf- of rustplaats. Hierdoor valt niet uit te sluiten dat er geen nesten zitten.

6.1.6 Wettelijke consequenties

De nesten en rustplaatsen van algemene broedvogels zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn. Er moet tijdens die gebruiksperiode sprake zijn van een broedgeval of rustende vogel. Er geldt in de gebruiksperiode (tijdens het broedseizoen) een algeheel verbod op het verstoren, beschadigen en vernielen van nesten of rustplaatsen. Als de werkzaamheden plaatsvinden van augustus t/m februari, is aanvullende onderzoek naar vogels uit te sluiten. Dit valt buiten de maanden van het broedseizoen van maart t/m juli.

6.2 Grondgebonden zoogdieren

Een groot aantal beschermde grondgebonden zoogdieren komt volgens de verspreidingsatlas voor in de directe omgeving van het plangebied: bever, beverrat, boommarter, bruine rat, bunzing, das, egel, eekhoorn, grote bosmuis, haas, hermelijn, huismuis, mol, muskusrat, otter, steenmarter en waterspitsmuis.

Er zijn gedurende het veldbezoek geen sporen, mogelijke schuilplaatsen (in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, gebouwen etc.) of grondgebonden zoogdieren waargenomen. Ook zijn er in het kader van marterachtigen geen openingen in het gebouw waar zij naar binnen kunnen. Wel is er een gat in het raam (Figuur 6.2) aanwezig. Echter bevinden zich hieronder trespa platen die te glad zijn om te beklimmen (Figuur 6.3). Daarbij zouden nagelssporen of buiksmeer zichtbaar moeten zijn en dit was niet het geval. Tevens behoort het plangebied vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als de eekhoorn.

Eekhoorns zullen het plangebied vermoedelijk hoofdzakelijk benutten als foerageergebied, maar mogelijk ook een vaste rust- en voortplantingsplaats. Er zijn geen nesten in de bomen waargenomen, wel wordt de grote Amerikaanse eikenboom als functioneel foerageergebied gezien. Echter, blijft deze boom behouden en zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden in de omgeving.

Figuur 6.2 (links): Het gat in het raam; Figuur 6.3 (rechts): de trespa platen onder het gat.

6.2.1 Wettelijke consequenties

Er wordt geen beschermd grondgebonden zoogdier gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield, als gevolg van uitvoering van de voorgenomen activiteiten.

Mits geen grondgebonden zoogdieren (opzettelijk) gedood worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Indien niet voorkomen kan worden dat beschermde dieren gedood worden, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen (doden) aangevraagd te worden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

6.3 Vleermuizen

Op basis van de landelijke verspreidingsatlas kunnen zowel boom- en gebouwbewonende soorten worden verwacht in en rond het plangebied: watervleermuis, ruige dwerg, rosse vleermuis, meervleermuis, gewone grootoor, gewone dwerg, laatvlieger en baardvleermuis. Echter, zijn er via de NDFF geen waarnemingen in en rond het plangebied bekend.

6.3.1 Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen of aanwijzingen (gaten of kieren in de muur, overstekende dakpannen of open stootvoegen) waargenomen die zouden kunnen wijzen op een mogelijke rust- of verblijfplaats. Het schoolgebouw beschikt niet over een muur met luchtsponw, pannendak of gaten of kieren (op geschikte hoogte buiten het bereik van predatoren) die gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, gewone grootoor vleermuis en laatvlieger zouden kunnen benutten als verblijfplaats. De daklijst van het schoolgebouw is van ijzer en het dak eronder is te glad om aan vast te grijpen.

Daarnaast zijn er in het plangebied geen holenbomen, loszittende bast of scheuren in bomen aanwezig die kunnen dienen voor verblijfplaats voor boombewonende soorten als de rosse vleermuis, water vleermuis en baardvleermuis.

De kerk en de woning ernaast worden daarentegen wel beschouwd als potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten vanwege de dakpannen (Figuur 6.4).

Figuur 6.4 (links): De dakpannen van de kerk ten noorden van het plangebied; Figuur 6.7 (rechts): De dakpannen van woning (nr. 84) ten noordwesten van het plangebied.

6.3.2 Wettelijke consequenties

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt er mogelijk een vleermuis verstoord in de woning of kerk. Echter zijn vleermuizen niet heel gevoelig voor verstoring middels trillingen en geluid. Aangezien vleermuizen wel gevoelig zijn voor verstoring door licht, wordt er geadviseerd maatregelen te treffen om verstoring te voorkomen zoals werken met vleermuisvriendelijke verlichting. Deze verlichting staat tijdens de schemerperiode en 's nachts uit, en mag uitsluitend gericht worden binnen het plangebied wegens mogelijke verblijfplaatsen nabij het plangebied. Mits deze maatregel wordt opgevolgd, hoeft er geen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

6.3.3 Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als matig geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten rond de beplanting. Gelet op de inrichting van de enkele bomen en weinige vegetatie, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

6.3.4 Wettelijke consequenties

Gezien het plangebied niet als essentieel foerageergebied wordt beschouwd, wordt het verwijderen van de aanwezige beplanting in het plangebied gezien als een zeer beperkte aantasting. De Amerikaanse eik blijft behouden en daarnaast bevinden zich voldoende uitwijkmogelijkheden in de omgeving die als vervangende of aanvullende foerageerlocatie kan dienen. Er wordt daardoor geen essentieel foerageergebied aangetast.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

6.3.5 Vliegroute

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied (en van foerageergebied naar verblijfplaats) of tussen verblijven te vliegen. Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

6.3.6 Wettelijke consequenties

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

6.4 Amfibieën

In de directe omgeving wordt, buitenom de algemeen vrijgestelde soorten als de kleine watersalamander, de gewone pad, de bruine kikker, de middelste groene kikker en meerkikker, de poelkikker verwacht.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën in of in directe omgeving van het plangebied waargenomen. Ondanks dat het plangebied zelf niet als geschikt habitat wordt beschouwd, is het kanaal aan de westkant wel een geschikt voortplantingshabitat. Het kanaal heeft glooiende oevers waardoor ze gemakkelijk van het water op het land zouden kunnen klauteren. Daarnaast is er in omgeving, langs het kanaal en de tuin van woning nr. 84, enkele structuurvariatie aanwezig die schuilmogelijkheden kunnen bieden, zoals hagen en lage vegetatie, bestaande uit kleine struiken en vegetatie. De afwisseling van de open en meer besloten vegetaties is erg gunstig. Ondanks de schaarse begroeiing en lage vegetatie valt het niet uit te sluiten dat het kan behoren tot het zomerhabitat van verschillende amfibiesoorten.

Tussen half april – half september bevinden amfibieën zich in de voortplantingswateren waarna ze rond half september zich weer naar hun overwinteringslocaties op land begeven. Betreden van het plangebied voor overwinteringslocaties is mogelijk via het hek van het schoolplein aan de westzijde en via de tuin van nr. 84 aan de westzijde.

6.4.1 Wettelijke consequenties

In het kader van zorgvuldig handelen, wordt er geadviseerd maatregelen te treffen om intrede en daarmee doden of verwonden van beschermde soorten als de poelkikker te voorkomen.

Om zorgvuldig te kunnen handelen, wordt er een amfibieënscherm geadviseerd zoals op onderstaande foto is aangegeven met gele omlijnningen (Figuur 6.5). Er wordt dan geadviseerd een scherm te plaatsen, in het voorjaar vanaf half april of half september, bestaande uit glad landbouwplastic van minimaal 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. Dit is een effectieve manier om te voorkomen dat beschermde soorten als de poelkikker schade ondervinden van werkzaamheden.

Daarnaast wordt er geadviseerd om net voor het plaatsen van het amfibieënscherm een check te laten uitvoeren voor aanwezigheid van poelkikkers in het plangebied door een ervaren ecooloog. En de amfibieën die zich nog in het plangebied bevinden of tijdens werkzaamheden toch worden opgemerkt, te vangen en op een geschikte locatie vrij te laten langs het kanaal.

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Figuur 6.5: De plaatsing van het amfibieënscherm aangegeven door de gele omlijning

Door deze maatregel is nader onderzoek niet nodig, omdat de verbodsbepalingen niet worden overschreden. Amfibieën worden niet (opzettelijk) gedood. Indien niet voorkomen kan worden dat beschermde dieren gedood worden, dient een ontheffing van de verbodsbepaling (doden) aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een Gedragscode. Indien gekozen wordt om te werken volgens een Gedragscode, dient voldaan te worden aan de gestelde eisen en voorwaarden. Eén van de voorwaarden is, dat gewerkt moet worden buiten de kwetsbare periode. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

6.5 Reptielen

Er worden in en in directe omgeving van het plangebied op basis van de verspreiding geen reptielen verwacht. Gedurende het veldbezoek is er geen reptiel waargenomen. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen of broedbiotoop van beschermde reptielen als de ringslang, hazelworm, adder en levendbarende hagedis. Er waren geen bosjes, houtwallen, broeihopen of stenenstapels om in te kunnen schuilen of plekken om op te kunnen zonnen. Deze specifieke habitateisen zijn vaak terug te vinden in ruigere terreinen als duinen, bossen, heidevelden en veengebieden met gestructureerde vegetatie waar in het plangebied niet aan wordt voldaan.

6.5.1 Wettelijke consequenties

Het is uitgesloten dat er negatieve effecten op beschermde reptielen optreden. Het uitvoeren van een nader onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

6.6 Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot het functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

6.7 Samenvattende tabel

Tabel 6.1: Samenvatting Soortenbescherming

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Te beoordelen effecten?	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
Vogels	Huismus, gierzwaluw en algemene soorten	Verstoring broedende vogels en doding van individuen.	Art. 3.1, lid 1, 2 en 4.	Nemen voorzorgsmaatregelen om verstoring broedende vogels te voorkomen, uitvoeren werkzaamheden buiten broedperiode.
Grondgebonden zoogdieren	Eekhoorn.	Verstoring en doding van individuen en aantasten van verblijfplaatsen en foerageergebied.	Art. 3.10, lid 1a en 1b.	Geen nader onderzoek noodzakelijk mits tijdens werkzaamheden aan Gedragscode voldaan wordt. Aanvraag van ontheffing is niet aan de orde.
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten	Verstoring van individuen in hun verblijfplaats.	N.v.t.	Werkzaamheden buiten broedseizoen laten plaatsvinden en werken met vleermuisvriendelijke verlichting. Nader onderzoek is dan niet noodzakelijk.
Amfibieën	Algemene soorten en poelkikker	Verstoring en doding van individuen en aantasten van voortplantings- en rustplaatsen.	Art. 3.10, lid 1a en 1b.	Geen nader onderzoek noodzakelijk mits tijdens werkzaamheden aan Gedragscode voldaan wordt en het plaatsen van een amfibieënscherm. Aanvraag van ontheffing is niet aan de orde.
Reptielen	Niet aanwezig	Geen	N.v.t.	Niet van toepassing
Overige soorten	Niet aanwezig.	Geen	N.v.t.	Niet van toepassing.

Hoofdstuk 7 CONCLUSIE EN ADVIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor beschermde soorten die niet op de vrijstellingslijst (bijlage 3) van de provincie staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verstoren en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Voor het doden van beschermde diersoorten geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Gebiedsbescherming

Gezien de ruime afstand van het plangebied naar het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied en de schaal van de beoogde ingrepen, is het onwaarschijnlijk dat er een significant effect ten gevolge van de ingreep en de gebruiksfase plaats zal vinden. Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties, omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in de provincie.

Vogels

Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen ingrepen, is het niet uit te sluiten dat er mogelijk tijdens het broedseizoen een bezet vogelnest van de jaarrond beschermde huismus en/of gierzwaluw of algemene broedvogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden wordt verstoord. Er geldt in de gebruikperiode een algeheel verbod op het verstoren, beschadigen en vernielen van nesten of rustplaatsen.

Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk mits voorgenomen activiteiten plaatsvinden buiten het broedseizoen van augustus t/m februari. Indien de voorgenomen activiteiten wel uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen, dient er nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen en een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Gezien het plangebied niet tot functioneel leefgebied wordt beschouwd voor marterachtigen en andere grondgebonden zoogdieren, is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk. Er wordt geen beschermd grondgebonden zoogdier gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield, als gevolg van uitvoering van de voorgenomen activiteiten.

Vleermuizen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt er mogelijk een vleermuis verstoord in de woning of kerk naast het plangebied. Aangezien vleermuizen wel gevoelig zijn voor verstoring door licht, wordt er geadviseerd om te werken met vleermuisvriendelijke verlichting. Verder aanvullend onderzoek is niet nodig, mits gebruik wordt gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.

Amfibieën

Voor de beschermde amfibieën geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood mogen worden. Er kan niet worden uitgesloten dat soorten als de poelkikker het gebied niet zullen betreden tijdens de werkzaamheden. In het kader van zorgvuldig handelen, wordt er geadviseerd om vooraf aan de werkzaamheden een amfibieënschermen te plaatsen aan de westkant (Figuur 6.5). Er dient hierdoor geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Reptielen en overige soorten

Het is uitgesloten dat er negatieve effecten op beschermde reptielen en overige soorten optreden. Het uitvoeren van een nader onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

Tot slot wordt benadrukt dat te allen tijde rekening dient te worden gehouden met de zorgplicht zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Geraadpleegde bronnen

Bijlage 2: Toelichting op wettelijke kaders

Bijlage 3: Vrijgestelde soorten per provincie

Bijlage 4: Natuurkalender

Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen

Internet

[Verspreidingsatlas](#)

[Natura 2000](#)

[Beschermden soorten](#)

[Vleermuisprotocol](#)

[AERIUS calculator](#)

[Ruimtelijkeplannen.nl](#)

[Nationale Databank Flora en Fauna](#)

[Effectenindicator](#)

[Wet Natuurbescherming](#)

Bijlage 2 Toelichting op wettelijke kaders

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrictlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrictlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een Gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrictlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrictlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de Gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een Gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de Gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Soorten worden beschermd op grond van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Er is een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

	Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrictlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Doden/ vangen	Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
beschadigen of vernielen	Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Eieren	Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Verstoren	Art 3.1 lid 4 en 5 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	

Plantensoorten		Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
----------------	--	---	---

Bijlage 3 Vrijgestelde soorten per provincie

Soort	Provincie											
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
Amfibieën												
Bruine Kikker												
Gewone pad												
Kleine watersalamander												
Meerkikker												
Bastaardkikker												
Reptielen												
Hazelworm						1						
Levendbarende hagedis						2						
Landzoogdieren												
Aardmuis												
Bosmuis												
Bunzing												
Dwergmuis												
Dwergspitsmuis												
Eekhoorn						3						
Egel												
Gewone bosspitsmuis												
Haas												
Hermelijn												
Huisspitsmuis												
Konijn												
Molmuis												
Ondergrondse Woelmuis												
Ree												
Rosse Woelmuis												
Steenmarter						4						
Tweekleurige bosspitsmuis												
Veldmuis												
Vos												
Wezel												
Wild Zwijn												
Woelrat												

Legenda

Vrijgestelde soort

1 = Vrijgesteld jul - sep

2 = Vrijgesteld 15 aug - 15 okt

3 = Vrijgesteld mrt - apr en jul - nov

4 = Vrijgesteld 15 aug - feb

Geldig per:

25 april 2022

Bronnen:

[Regelink](#)[Habitus](#)[Natuurinclusief](#)

Bijlage 4 Natuurkalender

		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Houtopstanden													
<i>Afzetten/hakhoutbeheer</i>	Algemeen												
	Heg afzetten												
<i>Dunnen</i>	Algemeen												
<i>Verw. opslag/exoot</i>	Algemeen												
<i>Knotten</i>	Algemeen												
<i>Snoeien</i>	Opsnoeien/opkronen												
	Hoogstam wintersnoei												
	Hoogstam zomersnoei												
	Vleermuisbomen zomerverblijf												
	Vleermuisbomen paarplaats												
	<i>Terugzetten</i>												
	Bomen met winterslaapvogels												
	Hazelmuis struweel hakhoutbeheer												
	Boomkikker struweel												
<i>Zuiveren</i>	Das												
	Grondgebonden kleine zoogdieren												
<i>Vellen</i>	Sleedoornstruwelen voor sleedoornpage												
Pionier, grazige en ruigte vegetaties													
<i>Maaien</i>	Algemeen												
	Vochtig/nat grasland												
	Droog schraalgrasland												
<i>Afgraven</i>	Ruigte vegetatie met amfibieën												
<i>Ophogen</i>	Ruigte vegetatie met reptielen												
Heide													
<i>Maaien</i>	Algemeen												
<i>Plaggen</i>	Heide met reptielen												
<i>Branden</i>	Algemeen												
<i>Afgraven</i>	Algemeen												
<i>Ophogen</i>	Algemeen												
Wateren (poel, moeras, watergang en beek)													
<i>Graven</i>	Algemeen												
<i>Aanbrengen</i>	Kunstwerken nieuwe wateren												
	Kunstwerken bestaande wateren												
<i>Opschonen</i>	Algemeen												
	Poel												
<i>Baggeren</i>	Algemeen												
<i>Dempen</i>	Algemeen												
Oever-, water- en moerasvegetatie													
<i>Maaien</i>	Algemeen												
<i>Afgraven</i>	Algemeen												
<i>Ophogen</i>	Algemeen												
Bebouwing en muren													
<i>Verbouwen</i>	Algemeen												
<i>Renoveren</i>	Zomerverblijf vleermuizen												
	Winterverblijf vleermuizen												
<i>Slopen</i>	Gebouwen met uilen												
	Gebouwen met zwaluwen												

Legenda

	Optimale perioden voor werkzaamheden. In deze perioden zijn de minste kans op verstoringen van planten en dieren.
	Acceptabele perioden voor werkzaamheden, mits er geen verstoring van planten en dieren plaatsvindt. De werkzaamheden verrichten onder begeleiding van een ter zake kundige.
	Geen werkzaamheden in deze perioden. Wanneer andere zwaarwegende belangen gelden dan de werkzaamheden verrichten onder de voorwaarden. Bijvoorbeeld voorwaarden in de ontheffing Wet natuurbescherming.

Bronnen:

Natuurbank Overijssel

Natuurkalender Arnhem